

Temat zajęć: Gwaro w naszej Polsce

Informacje ogólne:

Czas trwania	60 min
Grupa docelowa	Rodziny z dziećmi
Cele jakie chcemy osiągnąć	<i>Po zajęciach osoby uczestniczące:</i> - rozumieją różnorodność dialektów w Polsce, - wiedzą, że polszczyzna to bogaty, różnorodny język z wieloma odmianami, - zdają sobie sprawę, że w miejscu, w którym mieszkają, ludzie też posługują się gwarą (świętokrzyską), - są gotowe, by szukać korzeni językowych swojej rodziny.
Krótki opis	Warsztaty, które zaproszą rodziny do podróży po Polsce w poszukiwaniu gwar i dialektów. Podczas zajęć dzieci porozmawiają z rodzicami o pochodzeniu swojej rodziny i sprawdzą, czy u nich w domu mówi się lub mówiło w gwarze. Poznają gwarę świętokrzyską. Dowiedzą się też o innych gwarach w Polsce, by na koniec przygotować pracę plastyczną o wylosowanym regionie.
Metody pracy	Rozmowa podczas wyświetlania prezentacji, słuchanie fragmentów nagrań i praca w grupach.
Potrzebne materiały	Komputer, rzutnik, losy z gwarami, pusta mapa Polski w dużym formacie, kartki, kredki, flamastry, kleje, nożyczki, książka <i>Gwaro</i>

Dokładny opis zajęć:

- **Część z prezentacją:**

Osoby uczestniczące oglądają prezentację na temat różnorodności gwar w Polsce, koniecznie z elementami dźwiękowymi - nagraniami wypowiedzi w gwarach. Luźna rozmowa i komentarze osoby prowadzącej.

Celem jest pokazanie, że choć czasem różnie mówimy, mamy możliwość, by się porozumieć i zrozumieć. W prezentacji warto użyć tych samych słów lub zwrotów w różnych gwarach, aby pokazać różnice i podobieństwa.

Uczestnicy sami mogą wyszukiwać w książce *Gwaro* lub w internecie odpowiedniki pojawiających się na ekranie słów i odpowiadać na pytania osoby prowadzącej.

Osoba prowadząca zwraca też uwagę na gwarę świętokrzyską, pytając dzieci i dorosłych o słowa używane w ich rodzinie, także przez dziadków. Dzieci mogą się dowiedzieć od rodziców, czy ich

rodziny mówią lub mówiły gwara i czy są oryginalnie ze świętokrzyskiego, czy skądś przyjechały. Luźna rozmowa między uczestnikami.

- **Część warsztatowa:** gwary na mapie Polski

Osoby uczestniczące pracują w mniejszych grupach rodzinnych. Losują wybrane gwary i na kartkach ilustrują swoją gwara – mogą wypisać słowa, wyrażenia, zrobić ilustracje, komiks etc., wszystko co podpowiada im wyobraźnia.

Gdy rodzinne rysunki są gotowe, przyklejają je na dużej mapie Polski, pokazując, gdzie oryginalnie mówi/mówiło się daną gwara.

- **Podsumowanie zajęć:**

Podczas podsumowania rodziny opowiadają o swojej pracy i swojej gwarze innym grupom, wskazując je na mapie Polski. Prowadzący może dodać też nagrania audio, ilustrując sposób mówienia charakterystyczny dla danej gwary.